אור לשמים — במדבר

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וכו' (א, א). ונקדים לפרש הפסוק (תהלים קלו, ג) הודו לאדוני האדונים כי לעולם חסדו, כי איתא בזוה"ק (ע' זח"א יא:, וע' ת"ז הקדמה ה:) אית יראה ואית יראה, כי העיקר הוא שיהיה לאדם יראת רוממות, כי היא עיקר היראה, אבל האדם צריך שלא יעזוב ג"כ היראה תתאה כי הוא סולם לעלות ע"י להשיג יראת רוממות, וזה השער לה' (תהלים קיח, כ) הוא היראה תתאה (ע' זח"א ז:) וע"י נכנס בעבדות, וצריך להיות בעמדו בתפלה כעני העומד בפתח ומבקש מתנת חנם, וכשמשיג חן מהמל' אוז מושיט לו המלך את שרביט הזהב וחי (ע"פ אסתר ד, יא), ושרביט הוא ש"ר בי"ט, ובי"ט רומז לחכמה כי הם אותיות שמ"ן בא"ת ב"ש, ושמן רומז לחכמה (ע' ב"ב כה:, זח"ג לד.), וכשמשיג חכמה זוכה לבוא ליראת רוממות, ובי"ט בגימטריא אהי"ה (פע"ח ש' יוה"כ פ"ד) רומז לתשובה.וזפ"ה הודו לאדוני האדונים, כי אדנות מורה על יראה כמו שכתוב (מלאכי א, ו) אם אדונים אני איה מוראי, וז"ש אדוני האדונים רומז ליראה תתאה, ועל ידי יראה תתאה זוכה לעלות ליראת רוממות, ולזה כתיב אדוני האדונים, וזה סוד (בראשית כח, יב) והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, כי היראה תתאה היא סולם לעלות ע"י ליראת רוממות, וב' פעמים אדנ"י בגימטריא סולם.ובזה נבוא לבאר הפסוק שהתחלנו בו, דהנה איתא (ברכות מח:) נשים דברניות הן, ולכאורה קשה, הלא גנאי לאשה הדיבור, ואין אשה תובע(ו)ת בפה (עירובין ק:), והתירוץ הוא כי השכינה היא שלוחא דידן ומתפללת עבורינו, והצדיקים שבדור ממשיכים לה כח מחכמה עליונה ועי"ז יכולה היא לבקש עבורינו, ולזה נק' עולם הדיבור (זח"א קמה.), וז"פ המשנה (כתובות פ"א מ"ח) ראוה מדברת אמרו לה מה טיבו של זה, פירוש שהקשו מאין לך הדיבור הלא גנאי לאשה הדיבור, והשיבה מאיש פלוני - רומז לחכמה, לשון פלאות חכמה, ע"י הצדיקים שממשיכים לה מחכמה עליונה, וכהן הוא - רומז לחסד (זח"ג קמה:), שהשפע נמשך דרך ימין.וזפ"ה וידבר ה' אל משה, שהשי"ת ב"ה מסר זאת ביד הצדיק שבדור שנקרא משה, שהוא ממשיך מחכמה עליונה להשכינה כביכול שתהא נק' עולם הדיבור. במדבר בגימטריא אברהם, רומז למדת אהבה דרך ימין (זח"ב רסא.), סיני בגימטריא ב' פעמים אדנ"י:

באחד לחודש השני (א, א). כי איתא בזוה"ק (ע' ח"ב קסא.:, בר"ר א א) בי אסתכל הקב"ה וברא עלמין, בי מסתכלין צדיקייא ומקיימין עלמין, וזה נקרא ג"כ חידוש עולם מה שהצדיקים מקיימין העולם, וזה חודש השני - שזה שהצדיקים מקיימין העולם נקרא חודש השני, וזה באחד - שיהיה הכל מיוחד לשמו הגדול הנכבד. בשנה השנית - כי האצילות הראשון אי אפשר להשיג, ומה ידעת (ע' זח"א א:), רק שדוד המלך ע"ה גילה לנו (תהלים קד, כד) כולם בחכמה עשית, שם ראוי לדבר ומשם התחיל כח התגלות, ומכח הציור של החכמה נתמלא היו"ד שרומז לחכמה (זח"א לא.) ונתמלאת וא"ו דל"ת וניבנית הה"א (ע' זח"ג י:), רומז לה"א עילאה נק' בינה (זח"ב קנח.), וזה בשנה השנית, שנה בגימטריא ספירה, וזה בשנה השנית - רומז לבינה שהוא ספירה שניה. לצאתם מארץ מצרים, כי כתיב (תהלים פא, יא) אנכי ה' אלהיך המעלך מארץ מצרים, אנכי הוא אנכי דיציאת מצרים, רומז לבינה (ת"ז ת' ו' כב:). לאמר - וכל מי שצריך לישועה צריך להמשיך משם מאנכי דיציאת מצרים, ודו"ק:

והלוים למטה אבותם לא התפקדו בתוכם (א, מז). נ"ל, דהנה יש צדיקים בעולם אשר יש להם נשמות גדולים אשר יוכלו להאיר תבל בכח קדושתם ולהמשיך שפע לעוה"ז ע"י תפלתם, אבל היצה"ר מראה חסרונם ומסתכלים תמיד בשפלותם, ועי"ז בלתי אפשרם להנשא עצמם למעלה, אבל לא זו הדרך שבחר ה', כי באתריה דיראה לית תמן פולחני' (ע' זח"ב רטז.) כי כל זמן שהוא מהדר להכיר חסרונו עדיין הוא לבר, והתועלות ממנה הוא רק פתח ליכנס ע"י לפנים, וזה סוד הוידוי (ע' פע"ח ש' הסליחות פ"ח), ליתן חלק בסוד שעירי ר"ח (זח"ב רלח.).וזפ"ה והלוים למטה אבותם, הלוים נקראים הצדיקים שיש להם דביקות הבורא ב"ה, אבל למטה אבותם - שמורידים המוח ושכלם למטה וכנ"ל. עי"ז לא התפקדו בתוכם - בלתי אפשר להיות פקודה וגאולה לישראל, כי הגאולה של ישראל תלוי בזה.אלא צריך הצדיק לשכוח עצמו רק כל עבודתו יהיה להמשיך שפע לישראל, וזה מרומז בפסוק והלוים - הצדיקים שיש להם דביקות הבורא ב"ה, למטה אבותם - להמשיך האבות הקדושים לזה העולם, וזהו למטה אבותם. ועי"ז לא התפקדו בתוכם - לא יהיה שום חוסר לישראל רק כל טוב להם תמיד:

עוד נ"ל, דהנה יש שמות הקדושים להשבעות מלאכים הקדושים שיבואו לזה העולם לאיזה הצטרכות, אבל הדבר הזה רע מאוד בעיני המלאכים, כי בהיותם בעוה"ז ג' ימים נתגשמים חלילה, אבל הצדיק העובד השם ויש לו דביקות הבורא ב"ה ועי"ז הוא ממשיך אותם לזה העולם יש להם תענוג מזה, כי הצדיק עובד השם בדבר זה. והנה בזמן שאדם עושה שמחה לבניו העת ההוא מסוגלת להמשיך האבות לזה העולם (זח"ג ריט:), וג"כ כנ"ל.וזפ"ה והלוים, הצדיקים שיש להם דביקות, והם מורידים האבות לזה העולם וכנ"ל, יש להם תענוג מדבר הזה, וזה לא התפקדו בתוכם - כי אין להם חוסר מדבר זה, כי אינש דעלמא שממשיך אותם רע מאוד בעיניהם כי יוכלו להתגשם ח"ו, אבל הצדיק שממשיך אותם ועובד ה' בדבר זה, יש להם תענוג מזה שממשיך אותם:

וחנו בני ישראל איש על מחנהו וכו' (א, נב). נ"ל כי קודם עולם התיקון היו האותיות מעורבים, והתיקון הוא שכל אחד יהיה בהדרגה מעולם לעולם ולא יהיו מעורבים. וכמו כן האדם שמתחיל ליכנס בעבודת השי"ת ג"כ הוא מעורב מטוב ורע, וצריך האדם להפריש מעצמו הטוב מהרע ולהעלות הניצוצות למעלה (וזה סוד (ע' בראשית א, ו-ז) ויעש אלהים את הרקיע ויהי מבדיל בין מים למים). וזפ"ה וחנו בני ישראל, נקראי' הצדיקים שבונין את ישראל וממשיכין שיהיה העולם בתיקון. איש על מחנהו, שכל אחד יהיה בתיקונו ויהיו איש על מחנהו, היינו שלא יבואו אליו כי אם הניצוצות השייכים לו ולא יהיו מעורבים, וכשיהי' הכל בתיקון אזי יהיה איש על מחנהו, כי כתיב (תהלים צ, א) תפלה למשה איש האלהים, כי איש רומז לאהי"ה הוי"ה שד"י עד האלהות, וזה איש כנ"ל, יהי' על מחנהו - להשכינה שנקרא מחנה. ואיש על דגלו לצבאותם, כי איש על מחנהו שזכרנו הוא מעילא לתתא, ואיש על דגלו הוא מתתא לעילא, כי הדל"ת רומז להשכינה (ע' ת"ז ת' כא נח.), וגימ"ל רומז לתלת ענפי אבהן (זח"ב קטו:), ולמ"ד רומז לבינה מגדל הפורח באויר (זח"ב צא. ע' ע"ח שכ"ט פ"ה), וכאשר יהיה יחוד כנ"ל מתתא לעילא ומעילא לתתא אזי יהי' לצבאותם - וממילא ימולא כל רצונכם:

ונסע אוהל מועד מחנה הלוים וכו' (ב, יז). דהנה הצדיק לגודל עול מלכות שמים העמוס עליו, מעוצם המורא לא יוכל התפשט את עצמו, ובעת התעלמות מעט הקדושה העצומה, רק רשימא נשאר אצלו, אז יוכל לבוא לבחי' התפשטות, ומקום התפשטותו הוא בעת שגורם בעבודתו עליות העולמות ונשאר אויר מקום פנוי, והשכינה הקדושה נקרא אוהל מועד (זח"א רלט.), וזה ונסע אוהל מועד - פירוש בעליות השכינה הקדושה והעולמות הקדושים למעלה, אז נשאר כביכול אויר מקום פנוי, מחנה הלוים - אז במקום הזה חונים הצדיקים ומתפשטין שם בתוך המחנות, והם אחודים ודבוקים במחנה ישראל.והנה

מבשרי אחזה אלהי, כמו שאדם לפי ערך מנוחתו מה שיניח זמן כבר יותר כן אח"כ יוכל לעבוד בחיזוק ואומץ יותר, כמו כן הצדיק מה שממתין יותר בהתפשטותו כן תגדל הצלחתו, כמו שמצינו אחיה השילוני שלמד תורה מיעקב, והיה נחבא אל הכלים כמה וכמה דורות, עד שנעשה רבו של אליהו הנביא, וזה כאשר יחנו כן יסעו.איש זה הקב"ה, ה' איש מלחמה (סוטה מב: ע"פ שמות טו, ג), על ידו - ר"ל ע"י הצדיק משפיע נבואה. לדגליהם - עבור בני ישראל הנק' דגל, כי דגל והוי"ה מספרם ס"ג אשר שם מחצב מקור נשמות ישראל:

הקרב את מטה לוי וכו' (ג, ו). דהנה השם של ע"ב יוצא מהפסוק ויס"ע ויבו"א וי"ט (שמות יד יט-כא, זח"ב קלב:), והג' ווי"ן רומזים לחסד אל - כי יש אלו"ף בציור ג' ווי"ן ו' לעילא ו' לתתא ו' באמצע, ולמ"ד ג"כ בציור ג' ווי"ן, וזה סוד שלש רגלים רומז לג' ווי"ן, וז"פ אז ישיר משה משה - דהיינו שמשה רבינו ע"ה המשיך מאלו"ף לזיי"ן תיקונין עילאין, כי למעלה נקרא זיי"ן תיקונין ולמטה הם שבעת ימי בראשית. ולזה אמר שני פעמים אז, דהיינו אז ישיר (שמות טו, א) ואז נבהלו וכו' (שם, טו) כי כשנמשך שפע טובה לישראל הולכות באותו פעם גבורות קשות לשונאי ישראל, וזה שמשה רבינו ע"ה מזה היחוד הקדוש שעשה ופעל טובות לישראל, פעל ג"כ באותו פעם שירד גבורות קשות לשונאי ישראל.וזפ"ה הקרב את מטה לוי, ולוי רומז לגבורות (זח"א רמד.), כי השם של ע"ב הוא ישר והפוך וישר, כי בשביל ישראל אין מהצורך לגבורות כי אם לענוש את אומות העולם, ולזה ישר, והפוך רומז לדין, ואח"כ ישר - דהיינו להעלות את הגבורות שלא יתפשטו ח"ו ביותר רק יומתקו. וזה הקרב את מטה לוי, רומז לגבורות, והעמדת אותו לפני אהרן, רומז לחסדים (זח"א רמד.), דהיינו לעלות הגבורות ולהמתיקם, ודו"ק:

משפחות בני קהת יחנו על ירך המשכן תימנה (ג, כט). רבינו הק' מלובלין זצללה"ה פירש, ועמדו רגליו ביום ההוא (זכריה יד, ד), כי מארי דרגלין העוסקים ברצון הבורא ברגליהם ומתאספין יחדיו לכבוד שמים, הם מקימין השכינה הקדושה ומקרבין הגאולה. ולפי"ז יבואר משפחות לשון אסופה, פירוש אותם שנקבצים יחד באהבה רצון הבורא, הם בני קהת - ר"ל בונין קיבוץ גליות מלשון (בראשית מט י, ע' רש"י) ולו יקהת עמים, ומקום הקיבוץ צריך להיות אצל הצדיק האמיתי שהוא שפל בדעתו וכאין נחשב בעיני עצמו, וזה יחנו על ירך המשכן - שיתאספו אצל צדיק כזה שהוא בעיניו כירך המשכן, תימנה - ונמשך מימין ה' עושה חיל (תהלים קיח, טו) אסיפה גדולה וקיבוץ גליות במהרה בימינו, גם שימשיך מימין ברכות נשגבות לישראל אמן:

ונתת הכסף לאהרן ולבניו וכו' (ג, מח). נ"ל דהנה השי"ת ב"ה האציל ממנו ית"ש עולמים לאין שיעור ותכלית, ויש עולם שנקרא רישא דכל כיסופין (ע' זח"ב קעו:), וממנו נקח רמיזא דחכמתא, בזמן שבא לאדם איזה תאוה וחמדה חיצוניות ח"ו, יסתכל מאין בא לו זאת, הלא זאת יש בתוכו אור, כי דבר הגולמי אין לו שום תשוקה רק אדם החי, בודאי הדבר הזה הוא אור מלמעלה, וצריך להאריך אותו תאוה למעלה.וזפ"ה ונתת הכסף, לשון כיסופא וחמדה. לאהרן ולבניו, דהיינו כנ"ל, להעלות כל החמדות והתאות למעלה עד רישא דכל כיסופין (ע' זח"ב קעו:) שנקרא חסד הראשון, רומז לאהרן ולבניו. פדויי העודפים בהם, ועי"ז יהיה הגאולה, כי זה דבר הגאולה שנעלה עצמינו עד מקור נשמותינו, וזה פדויי. העודפים בהם, ויהיה הגאולה מתוך עושר וכבוד ופרנסה, וזהו העודפים בהם - שיהיה עודף ויתרון וכל טוב לישראל, וזה מתתא לעילא, ומעילא לתתא ג"כ, להמשיך שפע לאהרן ולבניו - רומז לאותן העובדים שמו הגדול ית' ויתעלה, אמן כן יהי רצון:

ויקח משה את כסף הפדיום וכו' (ג, מט). דאיתא (קדושין כב:) שהשדה נקנית בכסף ובשטר ובחזקה, כי האדם צריך לחשוב תמיד מתי אזכה שישכון עמי אור השכינה שנקרא שדה, שדה תפוחין (קדושין) [קדישין] (זח"א קנא:, רמט:), ובזה נקנית לאדם - בכסף, פירוש ע"י תשוקה שהאדם נכסף לה, וג"כ ע"י בושה וכסף הוא חיוורא, וכשאדם מתבייש אזיל סומקא ואתי חיוורא. ובשטר, פירוש ע"י אותיות התורה, והכל לפי האדם, מי שיכול לא יבטל ממנה.ובחזקה, כי כתיב (דברים ה, טו) ביד חזקה ובזרוע נטויה, שהשי"ת הוציאנו בכח גדול וביד חזקה ע"י שלא היה להם שום כח מעצמן, וכשאדם מרגיש בעצמו כי אין עוזר לו צריך למסור עצמו להשי"ת והוא יוציא אותו מהיצר הרע. וזה ויקח מן הבא בידו (בראשית לב, יג), שהשי"ת לוקח אותו האיש שהיה כבר בידי היצר הרע ומביא אותו להקדושה. ומאימתי הוי חזקה (ב"ק ט.), כי האדם אינו מאמין בעצמו אם כבר ניקנית השדה אצלו, דהיינו ששוכן עליו אור השכינה, רק כשרואה שבני ישראל מושלים על אומות העולם, וזה מכי דיש אמצרי - דהיינו שנדיש ונמשיל על המצירים אותנו. עוד מכי דיש אמצרי, דיש הוא צירוף א' של שם שדי, כי השכינה נק' שדה כנ"ל, וכשנתמלאת מהי"א עילאה נתמלא הה"א ונעשה ממנה יו"ד ונקרא שדי, מה שהיתה נק' בקודם שדה נקרא שדי, שדי בברכותיו.ובזה פירשנו הפסוק (תהלים צא, א) בצל שדי יתלונן, כי כתיב וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם וכו' (ויקרא כו, מב), ולזה נקרא יעקב מקודם, כי הס"ת של יעקב יצחק אברהם הם ס"ת בק"ם, ובחילוף א"ת ב"ש הוא שדי, וזה בצל שדי יתלונן - בשביל הגלות שרומז ללילה הוא רק בצל שדי, ובלתי אפשר שהאור יהיה בפירסום. ולזה נרמז ג"כ השם של שדי בחילוף, מחמת שבלתי אפשר שהאור יהיה בפירסום.ועתה נבוא לבאר הפסוק ויקח משה את כסף הפדיום, דהיינו שהצדיק המכונה בשם משה, מעלה התשוקות של ישראל, וגם הבושה שמתביישין מהאומות, הצדיק מעלה אותם עד רישא דכל כיסופין (זח"ב קעו:), וממשיך משם גאולה לישראל, וזה הפדיום לשון פדות. ואת העודפים, שהאומות הם העודפים אזי הצדיק ממשיך מרישא דכל כיסופין פדות וגאולה לישראל:

ודשנו את המזבח ופרשו עליו בגד ארגמן (ד, יג). דהנה כתיב (תהלים צב, טו-טז) עוד ינובון בשיבה כו'. פירוש, שכל המשכתינו יהיה מהדיקנא קדישא ששם כולו רחמים, וינובון הוא לשון דיבור, ודיבור הוא המשכה, ובשיבה רומז להדיקנא קדישא, דשנים - כי זה היה סוד תרומת הדשן, להרים השנ"ד ימים שישראל מונין ללבנה (סוכה כט.), וע"י התרוממות הדשן הרים השנ"ד ימים עד ימים דלעילא, כי אית ימים לתתא ואית ימים לעילא (ע' זח"ג שא:-שב., מז:), וזה דשנים, שני פעמים דשן, כי ע"י שנשיג מהדיקנא קדישא אז נוכל להעלות השנ"ד ימים עד ימים דלעילא. ורעננים - ונשיג מש"ע נהורין עילאין קדושים (זח"ג קכח:, ע"ח שי"ג פי-ג פי"ד), כי רענן בגימטריא ש"ע. יהיו - פירוש שיהיה קיום לזה. להגיד כי ישר ה' צורי - פירוש להמשיך מחוט היושר כל כך למשוך עד שד' צורי, שהשם הוי"ה ב"ה יהיה נראה על כל צורת אדם, על דרך הכתוב (דברים כח, י) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך.וזפ"ה ודשנו את המזבח, כי דשן רומז לשכינה, כי ישראל מונין ללבנה, וימי הלבנה הם שנ"ד. ודשן, הדל"ת רומז לשכינה (ע' ת"ז ת' כא נח.) ושי"ן רומז לתלת ענפי אבות (זח"ב קטו:), ונו"ן רומז לבינה (ת"ז ת' מב פא:, פרדס שכ"ז פי"ז), וזה ודשנו את המזבח - שמי שזובח את יצרו ומתגבר עליו והוא בעיניו כאין שרומז לדשן, אז זוכה להשיג השפעה ע"י בחי' דשן כנ"ל. ופרשו עליו בגד ארגמן, וכדי שלא יינקו הקליפות מהשפע ופרשו עליו בגד ארגמן, סוד משמשי המרכבה כידוע (ע' ת"ז ת' ע' קכו.) ודו"ק: